

Dragi osmošolci in osmošolke, upam, da ste prejšnji teden **zapisali vse o medijih**, spoznali, **kako morajo delati novinarji**. Zagotovo pa boste takoj **prepoznali lažne novice**, če ste si natančno ogledali letak.

Medije ste pridno spremljali in mi **pošiljali pozitivne novice**. Kaj je vas (in mene, ko sem brala vaše novice) najbolj razveselilo v preteklem tednu?

Nova zaščitna oprema za Slovenijo, pocenitev goriva, veliko mladičkov v živalskem vrtu, dvoglavi kozliček, ki ga je imel kmet zelo rad, prikaz Pasijona na TV Oron, uspešno reševanje osebe iz potapljajočega vozila, šola na daljavo, ki povzroča vse manj težav, prvi zagovor diplome na daljavo, napoved lepega vremena med prazniki, lep napredek dečka Krisa, itd.

Novice še vedno zbiram in se veselim novih pozitivnih dogodkov.

Zdaj pa k izzivom novega tedna:

1. Ponavljanje in utrjevanje:

Delovanje EU, Mednarodne organizacije (preverite in po potrebi dopolnite: kviz, križanka, tabela)

2. Varovanje pravic državljanov

Medije poznate, njihove naloge tudi. Med pomembnimi nalogami je tudi opozarjanje na napake in odkrivanje kršitev človekovih pravic. Za varovanje človekovih pravic seveda skrbijo tudi različne institucije, nadzorni organi, društva.

- a) Prepiši naslednjo stran (str. 2): naslov **VAROVANJE PRAVIC DRŽAVLJANOV** **DSP POVZETEK 1**
- b) Če imaš možnost, **natisni** stran 3 in 4 (lahko obojestransko), če ne, pa **prepiši v zvezek**: **DSP POVZETEK 2 (2 strani)**
- **preberi institucije, organe in njihove pristojnosti**,
 - **poišči na spletu in napiši na črto**, kdo je sedanji varuh ČP, informacijski pooblaščenec, kdo vodi Komisijo za preprečevanje korupcije in Računsko sodišče.
- DSP POVZETEK 3**
- c) **Nalogo** na 5. strani **Kam se lahko pritoži slovenski državljan** prepiši v zvezek ali natisni in prilepi v zvezek. Nalogo reši.
- d) Če želiš, lahko rešeno nalogo fotografiraš in pošlješ učiteljici. Kadar česa ne razumeš, imaš vprašanje, bi potreboval/a dodatno razlago, napiši sporočilo (tatjana.lekan@quest.arnes.si).

Želim vam prijeten teden in uspešno delo.

VAROVANJE PRAVIC DRŽAVLJANOV

Za varovanje pravic državljanov na ravni države skrbijo različne institucije in nadzorni organi na podlagi Ustave in zakonov:

RAZLIČNE INSTITUCIJE:

- VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC
- INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC
- KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
- RAČUNSKO SODIŠČE

NADZORNI ORGANI:

- POLICIJA
- VOJSKA
- FINANČNA UPRAVA
- STATISTIČNI URAD

CIVILNA DRUŽBA

- NEVLADNA IN NESTRANKARSKA ZDRUŽENJA
- HUMANITARNE ORGANIZACIJE

1. INSTITUCIJE

PRISTOJNOSTI/NALOGE

<http://www.varuh-rs.si/>

- varuje človekove pravice
- opozarja na kršitve človekovih pravic
- sodeluje z javnostjo in z organi oblasti
- predlaga ustrezne ukrepe

<https://www.ip-rs.si/>

- skrbi za nadzor nad izvajanjem predpisov
- področje dela:
 - OSEBNI PODATKI
 - INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA (zemljiška knjiga, register prebivalstva, ...)

<https://www.kpk-rs.si/>

KORUPCIJA:
dajanje ali sprejemanje nagrad zaradi hitrejšega, ugodnejšega, navadno nezakonitega reševanja uradnih zadev; podkupovanje.

- PODROČJA DELA:**
- preprečevanje korupcije
 - premoženjsko stanje funkcionarjev/politikov
 - nezdržljivost funkcij

<http://www.rs-rs.si/>

- najvišji organ kontrole v Republiki Sloveniji
- kontrolira:
 - državne račune
 - državni proračun
 - javno porabo

2. NADZORNI ORGANI: POLICIJA, VOJSKA, FINANČNA UPRAVA, STATISTIČNI URAD

<https://www.policija.si/>

<http://www.slovenskavojska.si/>

Finančna uprava Republike Slovenije

<https://www.fu.gov.si/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD RS

<https://www.stat.si/statweb>

3. CIVILNA DRUŽBA

- opozarja oblast na napake
- predlaga izboljšave

K civilni družbi spadajo:

- nevladne organizacije,
- neprofitne organizacije,
- človekoljubne organizacije,
- dobrodelne organizacije,
- naravovarstvene skupine,
- mediji.

Primeri organizacij civilne družbe:

[Amnesty International Slovenije](#)

[UNICEF – Slovenski odbor za UNICEF](#)

[Zveza društev invalidov Slovenije](#)

[Sonček - Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije](#)

[Zveza prijateljev mladine Slovenije](#)

[SOS TELEFON za ženske in otroke - žrtve nasilja](#)

[Ključ - center za boj proti trgovini z ljudmi](#)

[Safe-si](#)

[Prostovoljstvo.org](#)

[Neodvisen.si](#)

[Mirovni Inštitut](#)

[Zveza potrošnikov Slovenije](#)

[Rdeči križ](#)

Ustrezno poveži.

Kam se lahko pritoži slovenski državljan, ki:

- se je v restavraciji zastrupil s hrano
- mu je delodajalec v službi neupravičeno zmanjšal plačo
- je bil na okrajnem sodišču obsojen
- ponoči ne more spati zaradi velikega hrupa v sosednjem stanovanju
- so mu v trgovini prodali pokvarjeno blago
- niti na sodišču niti pri politikih ni dosegel, da bi zaščitili njegovo pravico, ki sodi med človekove pravice
- opazi, da starši zanemarjajo svojega otroka

ZPS ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE <https://www.zps.si/>

<http://www.sodisce.si/vislj/>

<http://csd-cerknica.si/>

<http://www.nijz.si/>

<http://www.varuh-rs.si/>

<http://skei.si/>

<http://www.policija.si/>